

Ngày 20/6/2017, Trung Quốc công bố tài liệu có tiêu đề “Tầm nhìn về hợp tác trên biển trong Sáng kiến ‘Vành đai và Con đường’” để đồng bộ hóa kế hoạch phát triển và thúc đẩy hành động chung giữa các quốc gia dọc “Con đường Tơ lụa trên Biển thế kỷ 21”.

Nghiên cứu Biển Đông xin giới thiệu bản dịch toàn bộ nội dung của tài liệu:

“Tầm nhìn về hợp tác trên biển trong Sáng kiến Vành đai và Con đường”²

Năm 2013, Chủ tịch Tập Cận Bình đưa ra sáng kiến cùng xây dựng Vành đai kinh tế Con đường tơ lụa và Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ 21 (sau đây gọi là Sáng kiến Vành đai và Con đường).

Năm 2015, Trung Quốc công bố tài liệu “Tầm nhìn và Hành động về việc cùng xây dựng Vành đai kinh tế Con đường tơ lụa và Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ 21”. Chiến lược này nhằm thúc đẩy hợp tác chính sách, kết nối cơ sở hạ tầng và trang thiết bị, thương mại lưu thông, hội nhập tài chính, liên kết con người, tuân thủ nguyên tắc để đạt được sự phát triển chung thông qua thảo luận và hợp tác, thúc đẩy xây dựng Vành đai và Con đường. Đề xuất này đã thu hút được sự chú ý và ủng hộ rộng rãi từ cộng đồng quốc tế.

Với mục đích đồng bộ hóa kế hoạch phát triển, thúc đẩy hành động chung giữa các quốc gia dọc “Con đường tơ lụa trên biển”, thiết lập đối tác “chiến lược xanh” đa chiều, đa cấp và rộng khắp, cùng bảo vệ và sử dụng bền vững tài nguyên trên biển, nhằm tạo ra sự hài hòa giữa con người với thiên nhiên, đảm bảo sự phát triển chung và thúc đẩy nguồn lợi biển, Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia Trung Quốc (NDRC) và Cục Hải dương Quốc gia Trung Quốc (SOA) đưa ra tài liệu “Tầm nhìn về hợp tác trên biển nằm trong sáng kiến ‘Vành đai, Con đường’” (sau đây gọi là Tầm nhìn) để xây dựng “Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ 21” hòa bình và thịnh vượng.

I. Thông tin cơ bản

Đại dương là hệ sinh thái lớn nhất trên thế giới, đóng góp những tài sản quý báu cho sự tồn tại của con người và là một không gian chung để phát triển bền vững. Khi tiến trình hội nhập kinh tế toàn cầu và khu vực diễn ra, đại dương trở thành nền tảng và cầu nối hợp tác thị trường, công nghệ và chia sẻ thông tin. Việc phát triển nền kinh tế biển trở thành đồng thuận quốc tế, mở ra một kỷ nguyên mới tập trung và phụ thuộc vào hợp tác và phát triển trên biển. Ngạn ngữ có câu , “nếu

² Trong bản tiếng Trung vẫn sử dụng tên “Một vành đai, một con đường”.

một mình, chúng ta đi xa hơn; nếu đi cùng nhau chúng ta sẽ đi xa hơn nữa”. Phù hợp với xu hướng phát triển, sự cởi mở và hợp tác hiện tại, gia tăng hợp tác trên biển góp phần tạo ra mối liên kết gần gũi hơn giữa các nền kinh tế thế giới, làm sâu sắc mối quan hệ hợp tác đôi bên cùng có lợi, và tạo ra một không gian rộng hơn để phát triển. Thúc đẩy hợp tác trên biển cũng giúp các quốc gia chung sức giải quyết các thách thức và khủng hoảng, từ đó thúc đẩy hòa bình và ổn định khu vực.

Trung Quốc đề xuất tinh thần Con đường Tơ lụa - “hòa bình và hợp tác, cởi mở và bao trùm, học hỏi lẫn nhau và cùng có lợi”, và nỗ lực thực thi Chương trình Nghị sự Phát triển Bền vững của Liên Hợp Quốc năm 2030 trong lĩnh vực bờ biển và đại dương. Trung Quốc sẵn lòng hợp tác chặt chẽ với các quốc gia dọc tuyến đường, tham gia vào hợp tác trên biển đa chiều, rộng khắp và xây dựng nền tảng hợp tác toàn diện đồng thời thiết lập “đối tác biển” thực chất và mang tính xây dựng để thúc đẩy “động cơ xanh” cho sự phát triển bền vững.

II. Các nguyên tắc

Gác khác biệt và xây dựng đồng thuận. Trung Quốc kêu gọi duy trì trật tự trên biển quốc tế hiện tại và tôn trọng các khái niệm đa dạng về phát triển biển của các quốc gia dọc Con đường. Mối quan tâm của tất cả các bên liên quan sẽ được đáp ứng, sự khác biệt sẽ được thu hẹp và tìm kiếm nền tảng chung.

Cởi mở, hợp tác và phát triển bao trùm. Trung Quốc chủ trương mở cửa thị trường hơn nữa, nâng cao môi trường đầu tư, xóa bỏ các rào cản thương mại và thúc đẩy đầu tư, thương mại. Trung Quốc tìm kiếm sự tin tưởng lẫn nhau về mặt chính trị, đẩy mạnh đối thoại giữa các nền văn minh, thúc đẩy sự phát triển toàn diện và cùng tồn tại hài hòa.

Vận hành trên cơ sở thị trường và sự tham gia của nhiều thành phần. Trung Quốc tuân thủ luật lệ thị trường và các định chế quốc tế, phát huy vai trò chính của doanh nghiệp. Trung Quốc khuyến khích sự ra đời của các đối tác thành viên và thúc đẩy sự tham gia rộng rãi của chính phủ, các tổ chức quốc tế, xã hội dân sự và các chủ thể công nghiệp và thương mại trong hợp tác trên biển.

Sự phát triển chung và chia sẻ lợi ích. Trung Quốc tôn trọng ý chí của các quốc gia dọc tuyến đường, cân nhắc lợi ích của tất cả các bên và phát huy lợi thế so sánh của họ. Trung Quốc sẽ cùng đưa ra kế hoạch, phát triển cùng nhau và chia sẻ thành quả hợp tác. Trung Quốc giúp đỡ các nước đang phát triển xóa bỏ đói nghèo và cùng thúc đẩy cộng đồng cùng chung vận mệnh.

III. Khuôn khổ

Tận dụng đại dương để thúc đẩy phúc lợi chung. Với chủ đề chia sẻ không gian xanh và phát triển nền kinh tế xanh, Trung Quốc khuyến khích các nước dọc

Con đường phối hợp chiến lược, tăng cường hợp tác thực chất và cùng xây dựng kênh vận chuyển trên biển hiệu quả, an toàn và không bị cản trở. Trung Quốc sẽ xây dựng nền tảng hợp tác trên biển và phát triển “đôi tác xanh”, theo đuổi Con đường hài hòa giữa con người và đại dương, với đặc trưng bởi phát triển xanh, phát triển kinh tế biển, an ninh biển, tăng trưởng sáng tạo và quản trị chung.

Phù hợp với những ưu tiên của “Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ 21”, Trung Quốc sẽ làm sâu sắc hợp tác trên biển bằng việc thúc đẩy các mối liên kết gần gũi hơn với các quốc gia dọc tuyến đường thông qua Vành đai kinh tế trên biển ở Trung Quốc. Hợp tác trên biển sẽ tập trung vào xây dựng Hành lang kinh tế Trung Quốc - Ấn Độ Dương - châu Phi và Địa Trung Hải thông qua kết nối hành lang kinh tế Trung Quốc - Bán đảo Đông Dương, chạy về phía Tây từ Biển Đông tới Ấn Độ Dương, và kết nối với Hành lang kinh tế Trung Quốc - Pakistan (CPEC), và Hành lang kinh tế Bangladesh - Trung Quốc - Ấn Độ - Myanmar (BCIM-EC). Các nỗ lực này được triển khai đồng thời với việc xây dựng một Hành lang kinh tế xanh Trung Quốc - châu Đại Dương - Nam Thái Bình Dương, chạy về phía Nam từ Biển Đông tới Thái Bình Dương. Một Con đường kinh tế xanh nữa cũng được thúc đẩy từ châu Âu qua Bắc Băng Dương.

IV. Các ưu tiên hợp tác

Dựa trên những ưu tiên nhằm xây dựng “đôi tác biển” cùng có lợi, Trung Quốc sẽ nỗ lực đổi mới cách tiếp cận trong vấn đề hợp tác, thiết lập các nền tảng hợp tác mới, cùng phát triển các kế hoạch hành động, triển khai các dự án hợp tác điểm và có tính . Trung Quốc sẽ tiến tới con đường phát triển xanh, thịnh vượng trên biển, an ninh biển, tăng trưởng đổi mới và quản trị hợp tác.

4.1 Sự phát triển xanh

Việc đảm bảo sức khỏe của đại dương góp phần nâng cao đời sống của thế hệ hiện tại và lai. Trung Quốc đề xuất các nước dọc Con đường cùng nhau bảo tồn sinh học biển và cung cấp các dịch vụ sinh thái biển chất lượng cao, do đó đảm bảo an ninh sinh thái biển toàn cầu.

Đảm bảo sức khỏe của hệ sinh thái biển và đa dạng sinh học. Hợp tác thực chất sẽ thúc đẩy việc bảo vệ, khôi phục hệ sinh thái biển và bảo tồn các loại động vật quý hiếm, có nguy cơ tuyệt chủng. Đẩy mạnh các cơ chế hợp tác lâu dài và xây dựng các hành lang sinh thái biển dọc biên giới. Nỗ lực triển khai theo dõi, đánh giá, bảo tồn và khôi phục các rừng ngập mặn, rạn san hô, hệ sinh thái đảo, và vùng đất ngập nước ven biển. Các diễn đàn quốc tế về các vùng đất ngập nước sẽ được tổ chức.

Thúc đẩy bảo vệ môi trường biển khu vực. Đẩy mạnh hợp tác nhằm giải quyết ô nhiễm biển, xả rác, axit hóa đại dương, theo dõi thủy triều đỏ và phản ứng

khẩn cấp với vấn đề ô nhiễm. Thiết lập nhiều cơ chế hợp tác ở các khu vực liên quan, triển khai đánh giá sự hợp tác trong vấn đề môi trường biển và phát hành báo cáo về tình trạng môi trường biển. Sẽ thiết lập Cơ chế hợp tác Trung Quốc - ASEAN để bảo vệ môi trường biển trong khuôn khổ Kế hoạch hành động và chiến lược hợp tác môi trường Trung Quốc - ASEAN. Khuyến khích các quốc gia dọc tuyến đường cùng đưa ra và thi hành kế hoạch “Đại sứ Con đường Tơ lụa xanh”.

Thúc đẩy hợp tác giải quyết biến đổi khí hậu. Thúc đẩy các dự án tái chế và phát triển lượng các-bon thấp trong lĩnh vực biển. Trung Quốc sẵn lòng ủng hộ các nước nhỏ hơn thích nghi với biến đổi khí hậu, và cung cấp hỗ trợ kỹ thuật đối phó với thảm họa trên biển, nước biển dâng, xói mòn bờ biển và suy thoái hệ sinh thái biển. Cung cấp hỗ trợ cho các nước dọc Con đường để tiến hành khảo sát và đánh giá các đảo và khu vực ven biển.

Đẩy mạnh hợp tác quốc tế về các-bon xanh. Trung Quốc đề xuất Chương trình các-bon xanh Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ 21 để theo dõi hệ sinh thái carbon ven biển và đại dương, phát triển các tiêu chuẩn kỹ thuật và thúc đẩy nghiên cứu về hấp thụ các-bon, (carbon sink) triển khai bản “Báo cáo Các-bon xanh Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ 21”, đồng thời thiết lập diễn đàn các-bon xanh quốc tế và cơ chế hợp tác.

4.2 Phát triển kinh tế biển

Thúc đẩy sự phát triển và xóa đói nghèo là ước vọng chung của các dân tộc dọc theo Con đường, các quốc gia này được khuyến khích tận dụng lợi thế so sánh trong việc sử dụng bền vững các tài nguyên biển, thúc đẩy kết nối giữa các quốc gia và phát triển nền kinh tế biển vì tương lai chung.

Thúc đẩy hợp tác sử dụng tài nguyên biển. Trung Quốc sẵn lòng hợp tác với các quốc gia dọc tuyến đường cùng tiến hành khảo sát, và phát triển các kho và ngân hàng **dự trữ** tài nguyên biển. Trung Quốc sẵn sàng cung cấp hỗ trợ kỹ thuật cho các nước này nhằm đưa ra các kế hoạch sử dụng bền vững tài nguyên biển. Các doanh nghiệp được thúc đẩy tham gia sử dụng tài nguyên biển có trách nhiệm. Khuyến khích các tổ chức quốc tế tham gia các cuộc khảo sát và đánh giá các tài nguyên biển.

Nâng cấp hợp tác công nghiệp biển. Trung Quốc cùng các quốc gia dọc tuyến đường cùng thành lập các công viên công nghiệp biển và các đặc khu kinh tế và thương mại, đồng thời thúc đẩy sự tham gia của doanh nghiệp Trung Quốc trong các lĩnh vực này. Thực hiện các dự án mẫu để phát triển kinh tế biển và hỗ trợ các nước đang phát triển nuôi trồng thủy sản để nâng cao đời sống và giảm đói nghèo. Trung Quốc sẽ hợp tác với các nước dọc tuyến đường để phát triển các tuyến đường du lịch trên biển và sản phẩm du lịch chất lượng cao và thiết lập cơ chế chia sẻ thông tin du lịch.

Thúc đẩy kết nối trên biển. Cần củng cố hợp tác trên biển quốc tế, nâng cao mạng lưới dịch vụ vận tải giữa các nước dọc tuyến đường và cùng thiết lập trung tâm vận tải khu vực và quốc tế. Hỗ trợ các quốc gia dọc tuyến đường nâng cao hợp tác thông qua kết nối các cảng kết nghĩa và thành lập liên minh cảng. Các doanh nghiệp Trung Quốc được định hướng tham gia, xây dựng và vận hành các cảng. Cùng thúc đẩy các dự án về kế hoạch và xây dựng cáp tàu ngầm để cải thiện kết nối liên lạc quốc tế.

Hỗ trợ vận tải biển. Khuyến khích trao đổi và hợp tác với các quốc gia liên quan để cải thiện môi trường thị trường vận tải quốc tế và trợ giúp vận tải trên biển. Trung Quốc sẵn lòng thúc đẩy hợp tác hải quan với các quốc gia dọc tuyến đường, công nhận luật lệ hải quan của nhau và trợ giúp lẫn nhau thực thi pháp luật.

Tăng cường kết nối cơ sở hạ tầng và mạng lưới thông tin. Hệ thống thông tin được cải thiện ở các quốc gia dọc con đường thông qua xây dựng hệ thống bao phủ rộng rãi gồm truyền tải, xử lý, quản lý và ứng dụng thông tin, xây dựng hệ thống thông tin tiêu chuẩn và hệ thống an ninh. Hệ thống này sẽ cung cấp nền tảng cho việc chia sẻ thông tin.

Tham gia vào các vấn đề Bắc Cực. Trung Quốc sẵn lòng làm việc với các bên như tiến hành các điều tra khoa học các tuyến hàng hải, thiết lập trạm kiểm soát trên đất liền, triển khai nghiên cứu về biến đổi khí hậu và môi trường ở Bắc Cực, cũng như cung cấp các dịch vụ dự báo trên biển. Trung Quốc ủng hộ nỗ lực của các quốc gia có biên giới với vùng Bắc Cực nâng cao các điều kiện vận tải biển, động viên các doanh nghiệp Trung Quốc tham gia sử dụng các tuyến đường Bắc Băng Dương cho mục đích thương mại. Trung Quốc sẵn lòng triển khai các điều tra về tài nguyên tiềm năng ở khu vực Bắc Cực, và hợp tác với các nước liên quan để đẩy mạnh hợp tác trong lĩnh vực năng lượng sạch với các nước Bắc Cực. Các doanh nghiệp Trung Quốc được khuyến khích tham gia khai thác tài nguyên tại Bắc Cực bền vững và có trách nhiệm. Trung Quốc sẽ tham gia tích cực vào các sự kiện do các tổ chức quốc tế liên quan tới Bắc Cực được tổ chức.

4.3 An ninh biển

An ninh biển là một bảo đảm chính để phát triển nền kinh tế biển. Thúc đẩy khái niệm về an ninh biển phục vụ lợi ích chung. Hợp tác trong các dịch vụ biển công, quản lý biển, tìm kiếm và cứu nạn trên biển, phòng chống và giảm thiểu thiên tai trên biển và thực thi pháp luật trên biển sẽ được đẩy mạnh nhằm nâng cao năng lực nhằm giảm thiểu rủi ro và bảo đảm an ninh biển. Tăng cường hợp tác trong các dịch vụ biển công. Trung Quốc đề xuất một sáng kiến nhằm cùng nhau phát triển và chia sẻ các dịch vụ biển công dọc theo Con đường, khuyến khích các quốc gia cùng nhau xây dựng hệ thống quan trắc và giám sát đại dương, chia sẻ kết quả thu được từ các khảo sát về môi trường biển, và hỗ trợ các quốc gia đang phát triển

trong lĩnh vực này. Trung Quốc sẵn sàng đẩy mạnh hợp tác trong việc áp dụng Hệ thống Vệ tinh Bắc Đẩu (Beidou), và hệ thống vệ tinh viễn thám để cung cấp dịch vụ thông tin và định vị theo vệ tinh.

Hợp tác về an toàn lưu thông hàng hải. Trung Quốc sẽ gánh vác các nghĩa vụ quốc tế của mình một cách phù hợp, tham gia vào các cơ chế an ninh hàng hải song phương và đa phương và các cơ chế kiểm soát khủng hoảng, và cùng hành động nhằm chống lại các vấn đề an ninh phi truyền thống như tội phạm trên biển.

Cùng thực hiện tìm kiếm và cứu nạn trên biển. Trong khuôn khổ các công ước quốc tế, Trung Quốc sẽ gánh vác các nghĩa vụ quốc tế của mình một cách phù hợp và cùng cố trao đổi thông tin và hợp tác trong các hoạt động tìm kiếm và cứu nạn với các quốc gia dọc theo Con đường. Khuyến khích các nước mở rộng hợp tác trong các chuyến thăm, chia sẻ thông tin, đào tạo nhân lực và diễn tập chung nhằm tăng cường năng lực để giải quyết các vấn đề khẩn cấp trên biển bao gồm các thảm họa lớn và các mối đe dọa an ninh đối với khách du lịch.

Cùng nâng cao khả năng ngăn ngừa và giảm thiểu thiên tai trên biển. Trung Quốc đề xuất việc cùng nhau thiết lập các hệ thống cảnh báo thiên tai tại Biển Đông, Biển Bengal, Biển Đỏ và Vịnh Aden, và đề xuất cùng phát triển các sản phẩm cảnh báo thiên tai trên biển phục vụ vận tải, hộ tống, phòng chống và giảm thiểu thiên tai. Trung tâm Tư vấn Sóng thần IOC tại Biển Đông (SCSTAC) sẽ đóng vai trò tích cực trong việc cung cấp dịch vụ cho các quốc gia láng giềng. Cùng các quốc gia dọc theo Con đường xây dựng các cơ chế hợp tác, thành lập các trung tâm đào tạo, thực hiện nghiên cứu và ứng dụng trong công tác phòng chống và ứng phó với thảm họa trên biển và cung cấp hỗ trợ kỹ thuật cho các quốc gia dọc theo Con đường.

Tăng cường hợp tác trong lĩnh vực thực thi pháp luật hàng hải. Đẩy mạnh đối thoại với các quốc gia dọc theo Con đường và quản lý những sự khác biệt. Việc thực thi pháp luật hàng hải sẽ được đẩy mạnh theo khuôn khổ song phương và đa phương. Phát triển và cải tiến các cơ chế hỗn hợp để thực thi pháp luật biển về đánh bắt cá, chống khủng bố và chống bạo lực trên biển. Thiết lập các mạng lưới liên lạc về thực thi pháp luật biển và các kế hoạch khẩn cấp trên cơ sở nỗ lực tập thể. Xúc tiến trao đổi và hợp tác giữa các cơ quan thực thi pháp luật biển của các quốc gia dọc theo Con đường, và hỗ trợ cần thiết dành cho đào tạo.

4.4 Tăng trưởng sáng tạo

Sáng tạo là một trong những động lực chính cho phát triển bền vững của các nền kinh tế dựa vào biển. Tiến hành để cải thiện hợp tác trong các lĩnh vực nghiên cứu khoa học biển, giáo dục và đào tạo và truyền thông văn hoá nhằm nâng cao hiểu biết về đại dương, tạo điều kiện thuận lợi cho việc áp dụng các sáng kiến khoa

học và công nghệ và thu hút sự ủng hộ của công chúng đối với việc đẩy mạnh hợp tác trên biển.

Tiếp tục hợp tác nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ biển. Cùng với các quốc gia dọc theo Con đường, Trung Quốc sẽ khởi động một Sáng kiến Đối tác Quan hệ Hợp tác Khoa học và Công nghệ Biển, cùng khảo sát và nghiên cứu các vùng biển và tuyến đường chính dọc theo Con đường (Marine Science and Technology Cooperation Partnership Initiative), dự báo những bất thường và đánh giá tác động bằng cách nghiên cứu sự tương tác giữa gió mùa và đại dương, và thực hiện các khảo sát địa chất về ranh giới lục địa Ấn Độ Dương. Các nỗ lực hơn nữa sẽ được thực hiện để tăng cường hợp tác trong lĩnh vực khảo sát biển, công nghệ quan trắc, năng lượng tái tạo, khử mặn nước biển, dược liệu sinh học biển, công nghệ hải sản, máy bay và tàu không người lái. Hợp tác trong việc cùng công nhận các tiêu chuẩn công nghệ hàng hải và chuyên gia công nghệ cũng sẽ được đẩy mạnh. Khuyến khích các cơ sở nghiên cứu khoa học phát triển mối quan hệ hợp tác với các doanh nghiệp để thành lập các cơ sở ở nước ngoài để trình diễn và quảng bá công nghệ biển.

Xây dựng các diễn đàn phục vụ cho hợp tác công nghệ biển. Cùng với các quốc gia dọc theo Con đường, Trung Quốc sẽ xây dựng các diễn đàn phục vụ cho việc chia sẻ nền tảng nghiên cứu biển, nguồn tài nguyên dữ liệu và kỹ thuật, và các đặc khu hợp tác về công nghệ biển. Các nỗ lực sẽ được thực hiện để tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của Trung tâm Phát triển bền vững trên biển APEC (APEC Marine Sustainable Development Center), Diễn đàn Hợp tác trên Biển tại khu vực Đông Á (East Asia Marine Cooperation Platform), Trung tâm Hợp tác về biển Trung Quốc - ASEAN (China - ASEAN Marine Cooperation Center), Trường Đại học Khoa học Hàng hải Trung Quốc - ASEAN (China - ASEAN College of Marine Sciences), Trung tâm Hợp tác Quản lý Bờ biển bền vững Trung Quốc - PEMSEA (China - PEMSEA Sustainable Coastal Management Cooperation Center), Trung tâm Nghiên cứu Biển chung giữa Trung Quốc - Malaysia (China - Malaysia Joint Marine Research Center), Trung tâm Biển và Khí hậu Trung Quốc - Indonesia (China - Indonesia Center for Ocean and Climate), Phòng thí nghiệm chung về Khí hậu và Hệ sinh thái Biển Trung Quốc - Thái Lan (China - Thailand Joint Laboratory for Climate and Marine Ecosystem), Trung tâm nghiên cứu khoa học biển hỗn hợp Trung Quốc - Pakistan (China - Pakistan Joint Marine Scientific Research Center), và Trung tâm nghiên cứu chung về Khử muối Nước biển Trung Quốc - Israel (China - Israel Seawater Desalination Joint Research Center), nhằm nâng cao năng lực của chúng tôi để đạt được sự đổi mới, sáng tạo trong công nghệ biển.

Cùng nhau xây dựng các phương thức sử dụng biển thông minh. Tăng cường chia sẻ dữ liệu và thông tin về biển giữa các quốc gia khác nhau và thiết lập các cơ

chế và mạng lưới hợp tác giữa các cơ sở dữ liệu về biển. Khuyến khích các quốc gia làm việc cùng nhau trong việc phân tích lại và áp dụng dữ liệu biển để xây dựng Trung tâm dữ liệu Khí tượng và Hải dương học (Center for Marine Meteorological and Oceanographic Climate Data), và cùng nhau phát triển dữ liệu biển và công nghệ dựa trên nền tảng đám mây nhằm mục đích tạo ra các diễn đàn chia sẻ thông tin công khai phục vụ phát triển kinh tế xã hội.

Tiến hành giáo dục về biển và trao đổi văn hoá. Trung Quốc sẽ tài trợ Chương trình Học bổng về Biển và hỗ trợ nhiều cá nhân từ các quốc gia dọc theo Con đường sẽ đến Trung Quốc để nghiên cứu và học tập. Các nỗ lực sẽ được thực hiện để triển khai kiến thức về biển, trao đổi văn hoá và các chương trình hội nhập. Khuyến khích các thành phố ven biển ở Trung Quốc khởi động quan hệ đối tác thành phố kết nghĩa với các đối tác ở các quốc gia dọc theo Con đường. Tăng cường trao đổi và hợp tác với các tổ chức biển và các tổ chức giáo dục khoa học phi lợi nhuận. Quảng bá văn hoá dân gian Matsu và thành lập trung tâm văn hóa biển Matsu thế giới. Xúc tiến hợp tác trong bảo vệ di sản văn hoá biển và khảo cổ học và khai quật dưới nước. Tổ chức Năm Văn hóa Đại dương và Liên hoan Nghệ thuật Đại dương tại các quốc gia dọc theo Con đường để kỷ niệm tinh thần hợp tác hữu nghị tại Con đường Tơ lụa trên biển” qua các thời đại.

Phối hợp quảng bá văn hoá liên quan đến đại dương. Tăng cường hợp tác truyền thông thông qua các cuộc phỏng vấn xuyên biên giới và các nỗ lực khác để phát triển một “mạng lưới bạn bè” truyền thông. Trung Quốc sẽ hợp tác về sáng tạo nghệ thuật biển để trình bày các phong tục và lối sống địa phương của các quốc gia dọc theo Con đường, qua đó đặt nền móng vững chắc của sự hỗ trợ của công chúng.

4.5 Hợp tác quản lý

“Đối tác biển” là một phương pháp hiệu quả để thúc đẩy hợp tác trên biển. Thúc đẩy phối hợp chính sách, tăng cường hiểu biết chung, nâng cao lòng tin chính trị lẫn nhau, xây dựng các cơ chế hợp tác song phương và đa phương và cùng nhau tham gia quản lý đại dương nhằm xây dựng khuôn khổ mang tính thể chế cho việc hợp tác trên biển.

Phát triển các cơ chế đối thoại cấp cao cho các vấn đề trên biển. Trung Quốc sẽ hợp tác với các quốc gia dọc theo Con đường để thiết lập các cơ chế phối hợp và đối thoại ở các cấp và thông qua nhiều kênh để xây dựng các công cụ cho hợp tác liên chính phủ và liên ngành, bao gồm các kế hoạch hành động và lộ trình, và thúc đẩy các chương trình hợp tác quan trọng. Phát triển các cơ chế đối thoại cấp cao giữa các quốc gia dọc theo Con đường với sứ mệnh triển khai các kế hoạch hành động và giải quyết các vấn đề quan trọng. Hội nghị Bàn tròn cấp Bộ trưởng về các vấn đề liên quan đến biển giữa Trung Quốc và các Quốc đảo Nhỏ (China - Small Island States Ocean-related Ministerial Round Table Meeting), và Diễn đàn

Hợp tác trên Biển Trung Quốc - Nam Âu (China - South Europe Marine Cooperation Forum) sẽ được tổ chức như đã định.

Xây dựng cơ chế hợp tác trong nền kinh tế biển. Khởi động Diễn đàn “Đối tác Kinh tế biển toàn cầu” để thúc đẩy các khái niệm mới và các thực tiễn tốt nhất của nền kinh tế biển, và thúc đẩy hội nhập công nghiệp biển và nâng cao năng lực hợp tác. Cùng nhau xây dựng các tiêu chuẩn phân loại kinh tế xanh quốc tế và đưa ra các báo cáo về phát triển kinh tế biển. Khai phá các sản phẩm tài chính công về đại dương để hỗ trợ sự phát triển của nền kinh tế biển.

Phối hợp thực hiện quy hoạch và sử dụng không gian biển. Thúc đẩy quy hoạch không gian biển xuyên biên giới cho sự tăng trưởng xanh, áp dụng các nguyên tắc và các tiêu chuẩn kỹ thuật chung và chia sẻ các thực tiễn và phương pháp đánh giá tốt nhất. Trung Quốc sẵn sàng hỗ trợ kỹ thuật trong quy hoạch không gian biển cho các quốc gia dọc theo Con đường, và cùng nhau xây dựng một diễn đàn quốc tế về quy hoạch không gian biển.

Tăng cường hợp tác thông qua các cơ chế đa phương. Chính phủ Trung Quốc hỗ trợ phát triển các cơ chế hợp tác trên biển và xây dựng các chính sách và quy tắc trong khuôn khổ Diễn đàn Hợp tác Kinh tế châu Á - Thái Bình Dương (APEC), Hội nghị các Nhà lãnh đạo Đông Á, Diễn đàn Hợp tác Trung Quốc - châu Phi, và Diễn đàn Hợp tác và Phát triển Kinh tế Trung Quốc - Các quốc đảo Thái Bình Dương. Trung Quốc sẽ thúc đẩy hợp tác với các tổ chức hợp tác đa phương và hỗ trợ Ủy ban Hải dương học liên Chính phủ của UNESCO (IOC/ UNESCO), Quan hệ đối tác về Quản lý Môi trường Biển Đông Á (PEMSEA), Hiệp hội Ấn Độ Dương và Viện Hải dương Quốc tế để phối hợp tổ chức và quảng bá các chương trình và dự án lớn.

Tăng cường hợp tác giữa các cơ quan tư vấn chính sách. Khuyến khích đối thoại và trao đổi giữa các cơ quan tư vấn chính sách của các quốc gia dọc theo Con đường, thực hiện nghiên cứu chung về việc kết hợp các chiến lược và chính sách và triển khai các sáng kiến quan trọng nhằm cung cấp hỗ trợ trí tuệ cho “Con đường Tơ lụa trên biển của thế kỷ 21”. Trung Quốc hỗ trợ các cơ quan tư vấn chính sách trong nước phát triển quan hệ đối tác chiến lược với các đối tác dọc theo Con đường và các tổ chức quốc tế liên quan trong nỗ lực thiết lập một liên minh các viện nghiên cứu theo “Con đường Tơ lụa trên biển thế kỷ 21”.

Tăng cường hợp tác giữa các tổ chức phi chính phủ. Khuyến khích các dịch vụ công cộng liên quan đến đại dương, hội thảo học thuật, trao đổi văn hoá, hợp tác về công nghệ và phổ biến tri thức giữa các NGOs dọc theo Con đường để bổ sung cho các nỗ lực liên chính phủ nhằm tăng cường quản trị đại dương toàn cầu.

V. Hành động của Trung Quốc

Từ thời điểm bắt đầu triển khai sáng kiến “Vành đai, Con đường” ba năm trước, Chính phủ Trung Quốc tích cực tìm kiếm khả năng hợp tác biển với các quốc gia dọc theo trục Con đường và đã đạt được những bước tiến vững chắc.

Định hướng và tạo điều kiện thuận lợi từ cấp cao. Trung Quốc ký kết các thoả thuận, biên bản ghi nhớ (MOU) và tuyên bố chung ở cấp liên chính phủ về hợp tác biển với các quốc gia như Thái Lan, Malaysia, Campuchia, Ấn Độ, Pakistan, Maldives và Nam Phi. Trung Quốc nỗ lực đề đồng bộ hoá chiến lược và xây dựng quan hệ đối tác sâu rộng với các quốc gia dọc theo trục Con đường.

Thúc đẩy vai trò của các diễn đàn hợp tác. Tại các cơ chế như APEC, Hội nghị các nhà lãnh đạo Đông Á, khuôn khổ hợp tác ASEAN - Trung Quốc, Trung Quốc đã đưa ra tham vấn các vấn đề về biển và thiết lập các diễn đàn đối thoại và hợp tác bao gồm Diễn đàn kinh tế xanh, Hội thảo về Bảo vệ Môi trường biển, Diễn đàn hợp tác biển, Trung tâm hợp tác biển Trung Quốc - ASEAN, Diễn đàn hợp tác biển Đông Á. Tổ chức các hoạt động liên quan đến “Con đường Tơ lụa trên biển” bao gồm “Hội chợ Con đường Tơ lụa trên biển thế kỷ 21”, “Liên hoan nghệ thuật quốc tế về Con đường Tơ lụa trên biển”, và “Diễn đàn văn hoá biển Matsu toàn cầu”, qua đó tăng cường hiểu biết, xây dựng đồng thuận và thúc đẩy hợp tác biển.

Tăng đầu tư tài chính. Chính phủ Trung Quốc huy động nguồn lực trong nước và thiết lập các “Quỹ hợp tác biển Trung Quốc - ASEAN” và “Quỹ hợp tác biển Trung Quốc – Indonesia”. Trung Quốc cũng tiến hành “Chương trình khung hợp tác quốc tế về Biển Đông và các đại dương gần kề Biển Đông”. Đồng thời, “Ngân hàng Đầu tư Cơ sở hạ tầng châu Á” (AIIB) và “Quỹ Con đường tơ lụa” cung cấp nguồn vốn hỗ trợ cho nhiều chương trình hợp tác biển lớn.

Thúc đẩy mở rộng các khu vực của Trung Quốc. Trên tinh thần tăng cường hợp tác thực chất với các quốc gia dọc theo trục Con đường, Chính phủ Trung Quốc khuyến khích các khu vực kinh tế như Vành đai Bột Hải (Bohai Rim), Đồng bằng sông Dương Tử (Yangtze River Delta), Bờ phía Tây eo biển Đài Loan, Đồng bằng sông Châu Giang và các thành phố cảng biển tận dụng lợi thế của địa phương và tiếp tục mở rộng hơn nữa. Chính phủ Trung Quốc hỗ trợ tỉnh Phúc Kiến (Fujian) trở thành địa bàn trọng yếu của “Con đường Tơ lụa trên biển thế kỷ 21” và thúc đẩy phát triển Khu vực phát triển kinh tế biển Chiết Giang (Zhejiang Marine Economy Development Demonstration Zone), Khu vực thí điểm kinh tế biển Phúc Kiến (Fujian Marine Economy Pilot Zone), khu vực quần đảo Châu Sơn (Zhousan Archipelago New Area). Chính phủ Trung Quốc cũng nỗ lực để biến tỉnh Hải Nam (Hainan) trở thành một đảo du lịch quốc tế và thiết lập các khu vực phát triển kinh tế biển và các thành phố đổi mới, phát triển dựa vào biển.

Các dự án đang được triển khai. Tiến độ đạt được trong triển khai một loạt các chương trình và dự án, bao gồm Khu Công nghiệp Bờ biển Malacca Malaysia

(Malaysia Malacca Seaside Industrial Park), Cảng Gwadar Pakistan (Pakistan Gwadar Port), hình thức cảng + khu công nghiệp + thành phố được tích hợp phát triển tại khu vực cảng Kyaukpyu ở Myanmar, thành phố cảng Colombo và Dự án cảng Hambantota giai đoạn 2 ở Sri Lanka, hệ thống đường sắt nối Ethiopia với Djibouti, hệ thống đường sắt giữa Mombasa và Nairobi ở Kenya và cảng Piraeus ở Hi Lạp. Trung Quốc phối hợp với Hà Lan để tạo ra nguồn năng lượng từ gió, và phối hợp với Indonesia, Kazakhstan trong thực thi các dự án khử mặn nước biển. Kết nối liên lạc dưới biển cũng được tăng cường một cách đáng kể, hệ thống cáp quang ngầm vòng châu Á - Thái Bình Dương đang chính thức được vận hành. Các khu công nghiệp ở Khâm Châu (Qinzhou, tỉnh Quảng Tây) của Trung Quốc, Kuantan của Malaysia, Đặc khu kinh tế Sihanoukville ở Campuchia (Sihanoukville Special Economic Zone) và Khu vực hợp tác kinh tế thương mại Suez (Suez Economic and Trade Cooperative Zone) ở Ai Cập hiện đang được xây dựng và đã đạt tiến độ đáng kể.

Nhìn về phía trước, Chính phủ Trung Quốc sẽ tiến hành thúc đẩy hợp tác biển với các quốc gia dọc theo trục Con đường trên tinh thần thiện chí và thái độ chân thành nhất. Trung Quốc trông đợi tạo ra các cơ hội, đối mặt thách thức và tìm kiếm khả năng cùng phát triển. Chúng ta hãy trân trọng đại dương, cùng nhau bảo vệ ngôi nhà xanh và cùng vạch ra kế hoạch chi tiết cho Con đường trên biển thế kỷ 21.

Bản gốc tiếng Anh được đăng trên website [Quốc vụ viện Trung Quốc](http://www.nghiencuubiendong.vn).

Biên dịch: Minh Linh

Hiệu đính: Thanh Hải

Bài dịch thuộc bản quyền Nghiên cứu Biển Đông. Đề nghị chỉ được dẫn đường link, không đăng lại khi chưa có sự đồng ý của Ban Biên tập.